ଓଡ଼ିଶା ଆଗ୍ରୋ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ କର୍ପୋରେସନ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଭାରତି ଉଦ୍ୟୋଗ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ନଭେମ୍ବର 8,2005

[ଅରିଜିତ୍ ପଶାୟତ ଏବଂ ସି. କେ. ଠକ୍କର୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭାରତ ସମ୍ବିଧାନ, 1950 - ଧାରା 226 - ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଚୁକ୍ତି ଭଙ୍ଗ ଅଭିଯୋଗ - ଚୁକ୍ତି ସ୍ୱଭାବରେ ଅଣ - ବୈଧାନିକ – ବ୍ୟଥିତ ପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରିଟ୍ ଆବେଦନ - ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ - ବିଚାର କରାଯାଇଛି, ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ – ଆହୁରି ଅଧିକ ଏଥିପାଇଁ ଯେହେତୁ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଏଥିରେ ଜଡିତ ଥିଲା – ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ତଥାପି ଆଇନରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରତିକାର ଅବଲମ୍ବନ କରିପାରିବେ ।

ଆବେଦନକାରୀ - ରାଜ୍ୟ ନିଗମର ଅଣବ୍ୟବହାର ଯୋଗ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରପାତି/ଉପକରଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଟୁକୁରା ସାମଗ୍ରୀ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଉଠାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟକୁ ନେଇ ବିବାଦ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଆବେଦନକାରୀ - ରାଜ୍ୟ ନିଗମ ତରଫରୁ ଚୁକ୍ତି ଭଙ୍ଗ ହୋଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ କରି ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ ଜଡିତ ଥିଲା ଯାହା ଏକ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ତଥାପି ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ଦୃଢୋକ୍ତି ଆଧାରରେ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି । ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀ - ନିଗମ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରାୟ 14.90 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ସାମଗ୍ରୀ ଉଠାଯାଇଛି, ତେବେ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନା ନାହିଁ ଏବଂ ସେହି ଆଧାରରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ସେ 3 ଲକ୍ଷ 75 ହଜାର 3 ସହ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ସାମଗ୍ରୀ ନେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମରେ 11 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ରାଶି ଜମା କରିଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 କୁ 8.5 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ଦେବାକୁ ଥିଲା । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବିଚାର କରିଛନ୍ତି:

1.1. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହାକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟକୁ ଖାଲି ଅନୁଧାନ କଲେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ବିବେକର ପ୍ରୟୋଗ ହୋଇ ନଥିଲା । ଗୋଟିଏ ପଟେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଏହାର ରିଟ୍ ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିବାଦର ସାର ହେଉଛି ଚୁକ୍ତି ଭଙ୍ଗ । ଉପରୋକ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 – ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୃଢ କଥନ ଉପରେ ଏବଂ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୌତୁହଳର ଯୁକ୍ତିରେ ମାମଲାର ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀ - ନିଗମ ଦୃଢୋକ୍ତି ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ

ଉଠାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରାୟ 14.90 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କୌଣସି ବିବରଣୀ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ - ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତି-ସତ୍ୟପାଠରୁ ଏହା ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ଆପତ୍ତି କରି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

1.2. ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ଏକ ବିବାଦୀୟ ତଥ୍ୟଭିତ୍ତିକ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ । ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ତଥ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଜଟିଳ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଅଛି ଏବଂ ଏହି ବିଷୟ ବାସ୍ତବ ଦିଗ ଉପରେ ପୁଙ୍ଖାନୁପୁଙ୍ଖ ପ୍ରମାଣ ଆବଶ୍ୟକ କରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ପିଟିସନ୍ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଉଚିତ କି ନାହିଁ ତାହା ମୁଖ୍ୟତଃ ବିବାଦର ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ ଏବଂ ଯଦି ବାସ୍ତବ ବିବାଦକୁ ନ ଯାଇ ବିବାଦକୁ ସମାଧାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ତେବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ପିଟିସନ୍ କୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

1.3. ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ରିଟ୍ ପିଟିସନ୍ ମୁଖ୍ୟତଃ ଚୁକ୍ତି ଭଙ୍ଗ ଅଭିଯୋଗ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଯେ ରିଟ୍ ପିଟିସନ୍ ରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ପକ୍ଷର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ପରିମାଣ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ଦାୟିତ୍ୱର ଭଙ୍ଗ ଅଟେ କି ନାହିଁ ତାହା ଶେଷରେ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବା ପାଇଁ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରମାଣ ଆବଶ୍ୟକ କରିବ ଏବଂ ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରିଟ୍ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ବିହାର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଜୈନ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଆଣ୍ଡ କେମିକାଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍, [2002] 1 ଏସ. ସି. ସି. 216, ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ।

1.4. ଯେଉଁଠାରେ ବିବାଦ ତଥ୍ୟର ପ୍ରଶ୍ନକୁ ନେଇ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ କ୍ୟାଣ୍ଟିନ୍ କର୍ମଚାରୀ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1998] 5 ଏସ୍. ସି. ସି. 74 ଏବଂ *ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଗ୍ରୀଡ୍ କର୍ପୋରେସନ୍ ଅଫ୍ ଓଡ଼ିଶା ଲିମିଟେଡ୍ / (ଜି.ଆର୍.ଆଇ.ଡି.ସି.ଓ.) ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସୁକମଣି ଦାସ (ଶ୍ରୀମତୀ) ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [1999] 7 ଏସ୍. ସି. ସି. 298. ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଥିଲେ ।

1.5. ସାନି ମାମଲାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜେ ଦେଖିଛନ୍ତି ଯେ ତଥ୍ୟରେ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ ଜଡିତ ଥିଲା ଏବଂ ତଥାପି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଜାରି ରଖିଥିଲେ ଯେ ଏହା ଏକ ମକଦ୍ଦମାରେ ଅର୍ଥ ଦାବିକୁ ବିଚାର କରୁଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।

ମହା ପରିଚାଳକ କିଷାନ ସହକାରୀ ଚିନି ମିଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍, ସୁଲତାନପୁର ୟୁ.ପି. ବନାମ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନିଷାଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [2003] 8 ଏସ. ସି. ସି. 639; *ରାଉରକେଲା ଶ୍ରମିକ ସଂଘ ବନାମ ଷ୍ଟିଲ୍ ଅଥରିଟି ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* [2003] 4 ଏସ. ସି. ସି. 317; ଭାରତୀୟ *ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ପ୍ରାଧିକରଣ ବନାମ ଗଙ୍ଗା ଏଣ୍ଟରପ୍ରାଇଜେସ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* [2003] 7 *ଏସ.* ସି. ସି. 410; *ହର ଶଙ୍କର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ*

ଡେପୁଟି ଏକ୍ସାଇଜ୍ ଏବଂ ଟିକସ ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **ଏ.ଆଇ.ଆର୍. (1975) ଏସ୍.ସି. 1121** *ଏବଂ ଡିଭିଜନାଲ ଫରେଷ୍ଟ ଅଫିସର ବନାମ ବିଶ୍ୱନାଥ ଟି କୋ.ଲିମିଟେଡ୍,* **ଏ.ଆଇ.ଆର୍. (1981) ଏସ୍.ସି. 1368, ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ।**

2. ମେସର୍ସ *ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଅଗ୍ରୱାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* କେଉଁ ପ୍ରକାରର ମାମଲା ଯେଉଁଥିରେ ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ଏହାର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କଥିତ ଦାୟିତ୍ୱର ଉଲ୍ଲଂଘନ କରାଯାଇପାରିବ ତାହା ପରିଗଣନା କରାଯାଇଥିଲା । ତୃତୀୟ ବର୍ଗରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ପୀଡ଼ିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିନାମା ଅଣ - ବୈଧାନିକ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ଏବଂ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକାର ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ଉକ୍ତ ବର୍ଗ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଚୁକ୍ତିଭଙ୍ଗର ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ରିଟ୍ ଆଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ; ଶୁଦ୍ଧ ଏବଂ ସରଳ । ଯେତେବେଳେ ବାସ୍ତବ ବିବାଦ ଜଡ଼ିତ ଥାଏ ସେତେବେଳେ ଏହା ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ ।

ମେସର୍ସ ରାଧା କୃଷ୍ଣ ଅଗ୍ରୱାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **ଏଆଇଆର (1977) ଏସସି 1496 ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ।**

3. ତଥାପି, ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆଇନରେ ଉପଲବ୍ଧ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ମାର୍ଗରେ ଆସିବ ନାହିଁ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 39/1999 ।

ଓ. ଜେ. ସି. ସଂଖ୍ୟା 8488/1995 ରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଓଡ଼ିଶାଙ୍କର 2.12.97 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

କେଦାର ନାଥ ତ୍ରିପାଠୀ ଏବଂ ଶିବାଶିଷ ମିଶ୍ର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ।

ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ଉତ୍ତରଦାତା (ସଦା ନନ୍ଦ ମିଶ୍ର, କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତିନିଧି) ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ **ଅରିଜିତ୍ ପସାୟତ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଆବେଦନରେ ଆପତ୍ତି ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏକ ଦୁଇ ଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ଆଦେଶ ଉପରେ ହୋଇଛି ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମକୁ ଆଦେଶ ତାରିଖରୁ ତିନି ମାସ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 କୁ 8.5 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ସର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ଯେ ଯଦି ପଇଠ ନହୁଏ, ତେବେ ତିନି ମାସ ପରେ ଏହି ରାଶି ଉପରେ 12 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସୁଧ ଲାଗିବ । ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ଦ୍ୱାରା ସଂକ୍ଷେପରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ତଥ୍ୟ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମ ଏହାର ଅନୁପଯୋଗୀ ଯନ୍ତ୍ରପାତି/ଉପକରଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଟୁକୁରା ସାମଗ୍ରୀର ନିଷ୍ପାଦନ ପାଇଁ ତିନୋଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ତାରିଖରେ କ୍ରମାଗତ ଟେଣ୍ଡର ଆହ୍ୱାନ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ କମ୍ ପ୍ରସ୍ତାବ ହେତୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ସମସ୍ତ ସମୟରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ଜଣେ ଠିକା ପ୍ରସ୍ତାବକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି

ଥିଲେ । ଶେଷଥର ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ପିଛା 4,950 ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ । ତେବେ ଯାହାହେଉ,ପରିଶେଷେ ସାମଗ୍ରୀ ତାଲିକାର ଅନୁସୂଚୀରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ତାଙ୍କର 55,00,000/- ଟଙ୍କା ରାଶିର ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଏକମତ ହୋଇ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା । ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ସମଗ୍ର ଉଠାଣ 30.11.1993 ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଉଚିତ୍ । ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ 2,75,000 ଟଙ୍କା ଜମା କରିବା ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମୋଟ ମୂଲ୍ୟର ଏକ ପଞ୍ଚମାଂଶ ଭାଗ ପ୍ରଥମ କିସ୍ତି ଭାବରେ 11,00,000 ଟଙ୍କା ଜମା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା, ଯାହା ସେ ନିର୍ବିବାଦରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଡ୍ରାଫ୍ଟ ଦ୍ୱାରା 27.9.1993 ତାରିଖରେ ଜମା କରିଥିଲେ । ଏହି ଅର୍ଥରାଶି ଜମା କରିବା ପରେ, ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ଯେତେବେଳେ ସେ ସାମଗ୍ରୀର ଡେଲିଭରି ନେବାକୁ ଯାଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ଟ୍ରକ ଏବଂ ଜିପ୍ ରୁ ଅନେକ ମୂଲ୍ୟବାନ ଏବଂ/କିମ୍ବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ନିଖୋଜ ଥିବା ଦେଖି ନିରାଶ ହୋଇଥିଲେ। ଅନ୍ୟ କେତେକ ସାମଗ୍ରୀ ବାବଦରେ ଏହା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭଣ୍ଡାରଘରକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା। ଏତତ୍ ବ୍ୟତୀତ, ଯଦିଓ ଅନୁସୂଚୀ 9 ର ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 16, 17 ଏବଂ 18 ଡେଲିଭରି ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ବିତରଣ କରାଯିବାର ଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକ କଳାହାଣ୍ଡି ଭଣ୍ଡାରଘରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉ ନଥିଲା । ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ 32 ସଂଖ୍ୟା ଯାହା ଏକ 'ଟ୍ରେକର' ସହ ଜଡିତ ତାକୁ ଭବାନୀପାଟଣା ପୋଲିସ କିଛି ଚୋରି ମାମଲାରେ ଜବତ କରିଥିବା ଜଣାପଡିଥିଲା । ଯେଉଁ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହାକୁ ଉଠାଇବାରେ ସୁବିଧା କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ନିଗମର ଅଧିକାରୀମାନେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗର ବିତରଣ ପାଇଁ ଦ୍ୱିତୀୟ କିସ୍ତିରେ 11,00,000 ଟଙ୍କା ଜମା କରିବାକୁ କହିଥିଲେ, ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଦ୍ୱିତୀୟ କିସ୍ତିର ଟଙ୍କା ଜମା କରିବା ପରେ ହିଁ ଗାଡି ଖଲାସ କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ (ଏସ୍.ଏଲ୍. 32) ଉପରେ ବିଚାର କରାଯିବ । ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ଭାବରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ କି ବିଭିନ୍ନ ତାରିଖରେ ପଠାଯାଇଥିବା ଏଭଳି ତ୍ରୁଟି ସମ୍ପର୍କରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଚିଠିର କୌଣସି ଉତ୍ତର ନଦେଇ ନିଗମ ତା 2.3.1994 ରିଖରେ ପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ବଳକା ମୂଲ୍ୟ 40,16,000 ଟଙ୍କା ପନ୍ଦର ଦିନର ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଜମା କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ 27.4.1994 ତାରିଖର ଚିଠିରେ ହଜି ଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ବିବରଣୀ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ ଯଦିଓ ସେ 14,84,000 ଟଙ୍କା ଜମା କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଅଗ୍ରୀମ ନଗଦ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ଥିଲା, ଏହା କେବଳ 3,75,000 ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ସାମଗ୍ରୀର ଡେଲିଭରି ନେଇପାରିଲା ଯେହେତୁ ନିଗମର କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ଯୋଗୁଁ ବାକି ସାମଗ୍ରୀ ଉଠାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । କୌଣସି ସକାରାତ୍ମକ ଉତ୍ତର ମିଳିନଥିବାରୁ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମ ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରି ଏକ ପ୍ରତି-ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବି କେବଳ ଚୁକ୍ତି ଭଙ୍ଗରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଏକ ଅର୍ଥ ଦାବି ଥିଲା ଏବଂ, ତେଣୁ, ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଶୁଣାଣି ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା, ଯେହେତୁ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତରେ ଏକ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରତିକାର ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି । ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରାୟ 14.9 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ସାମଗ୍ରୀର ଡେଲିଭରି ନେଇଥିଲେ । ଟ୍ରକ୍ ଏବଂ ଜିପ୍ ରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମୂଲ୍ୟବାନ ଅଂଶ ନିଖୋଜ କିମ୍ବା ଅପସାରଣ ଅଭିଯୋଗ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ନିଗମ ତରଫରୁ କୌଣସି ଅବହେଳା କିମ୍ବା ଗଫଲତି କରାଯାଇନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ଏହା

ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ଏବଂ ମନ୍ଦ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା, ଯିଏ ସାମଗ୍ରୀ ତାଲିକାର ଅନୁସୂଚୀ 1 ରୁ 20 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୂଲ୍ୟବାନ ସାମଗ୍ରୀ ଉଠାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାର ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ବିବାଦୀୟ ତଥ୍ୟ ରହିଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ରିଟ୍ ପିଟିସନ୍ ରେ ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କୁ ଶୁଣିବା ପରେ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ଦ୍ୱାରା ଅନେକ ବିବୃତ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯାହା ପ୍ରତିପକ୍ଷ-ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ବିବାଦୀୟ ହୋଇଥିଲା । ମୁଖ୍ୟ ବିବାଦ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟକୁ ନେଇ ହୋଇଥିଲା । ଏକ ରିଟ୍ ପିଟିସନ୍ ରେ ବିବାଦୀୟ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେବା ପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ୱଷ୍ଟତଃ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ/ନିଷ୍କର୍ଷକୁ ଆସିଥିଲେ । ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ନିମ୍ନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

> "ତଥାପି, ଆମେ ଅନୁଭବ କରୁ ଯେ ଚୁକ୍ତିନାମା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଏହିପରି ଦୂର ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡିକ ସ୍ୱଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ, ଏପରିକି ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ଏହାକୁ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ନିଜର ସର୍ବୋତ୍ତମ ପ୍ରୟାସ କରି ଉଠାଯିବା କଷ୍ଟକର । ଏଭଳି ଦୂର ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ମହଜୁଦ ରହିବା, ନିଜ ନିଜ ସ୍ଥାନରୁ ଉଠାଣ ପାଇଁ ଅନେକ ପ୍ରକାରର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି କରିବାର ଏକ କାରଣ ।
>
> ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଏବଂ ପ୍ରତିଆରୋପରୁ ବାଣିଜ୍ୟିକ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ଭଙ୍ଗ ହେଉଛି ଏବଂ ଆମେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ସୂତ୍ରରେ ଯୋଗଦେବା କଷ୍ଟକର ହେବ । ତେଣୁ, ଆମେ ତାଙ୍କ ଅର୍ଥ ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି ଭାବୁଛୁ ଯାହା ବରଂ ଆବେଦନକାରୀ ଏକ ନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିକାର ପାଇବା ପାଇଁ ହକଦାର ହୋଇପାରିବେ ।"

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେ ଯଦିଓ ଏହା ଦାବି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ପ୍ରାୟ 14.90 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଜିନିଷ ଉଠାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚନା ନାହିଁ । କେବଳ ସେହି ଆଧାରରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଯେତେବେଳେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ସେ 3,75,300 ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ସାମଗ୍ରୀ ନେଇଥିଲେ,ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମରେ 11 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜମା କରିଥିଲେ, ନିଗମ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 8.5 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ଦେବାକୁ ଥିଲା । ଉପରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବାମତେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମ ଏବଂ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ଅଟେ । ଗୋଟିଏ ପଟେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ରିଟ୍ ପିଟିସନ୍ ରେ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ କି ଏହି ଉପସଂହାର ପରେ, ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବି ଆଧାରରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରକୃତରେ 8.5 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରାୟ 14.90 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ସାମଗ୍ରୀ ଉଠାଇଥିବା ଦାବିକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ଦସ୍ତାବିଜ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲା । ରିଟ୍

ଆବେଦନକାରୀ ଏକ ଚୁକ୍ତିର ଭଙ୍ଗ ଅଭିଯୋଗ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅତ୍ୟଧିକ ବିବାଦୀୟ ତଥ୍ୟଗତ ସ୍ଥିତି ଉପରେ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ, 1950 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ସମ୍ବିଧାନ') ର ଧାରା 226 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ରିଟ୍ ପିଟିସନ୍ କୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ଏହାର ଉତ୍ତରରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସଦା ନନ୍ଦ ମିଶ୍ର, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1- ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତିନିଧି, ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସଦା ନନ୍ଦ ମିଶ୍ର ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ଯେ କୌଣସି ତଥ୍ୟଗତ ବିବାଦ ନାହିଁ । ବାସ୍ତବରେ, ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭ୍ରାନ୍ତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏବଂ ଅଗ୍ରହଣନୀୟ ବିବାଦ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲା । ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଆବେଦନରେ ବିଫଳ ହେବାର ଆଶଙ୍କା କରି ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଆପୋଷ ବୁଝାମଣାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ହିଁ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବାର ଏକ ଆଧାର ଅଟେ ।

ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ମାଧ୍ୟମରେ, ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଚିଠିପତ୍ର ଅଭିଲିଖିତ କରିଥିଲେ । ଏପରି ଲାଗୁଛି ଯେ ବିବାଦର ସମାଧାନ ପାଇଁ ନିଗମ ଏକ ସମାଧାନର ସମ୍ଭାବନା ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ 18.46 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିମାଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ:

1.	ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଓଡ଼ିଶାଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ପରିମାଣ	8.50 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
2.	ଏହା ଉପରେ ଉପାର୍ଜିତ ସୁଧ	6.12 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
3.	ପ୍ରତିଭୂତି ଟଙ୍କା (ଇ.ଏମ୍.ଡି.)	2.75 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
4.	ଅତିରିକ୍ତ ଜମା	1.09 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
		18.46 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା

ସେ ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁନଥିଲେ ଏବଂ ନିଗମ ଉପରେ ଉପରୋକ୍ତ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଜିଦ୍ ଧରିଥିଲେ ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ରାୟକୁ ଖାଲି ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡୁଛି ଯେ ବିବେକର ପ୍ରୟୋଗ ନ ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ପଟେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଥିଲେ ଯେ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିବାଦର ସାର ଚୁକ୍ତିର ଭଙ୍ଗ ଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦୃଢୋକ୍ତି ଏବଂ ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୌତୁହଳପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୁକ୍ତି ଉପରେ ଏହି ମାମଲାକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ଆଗେଇ ଆସିଥିଲେ ଯେ ଯଦିଓ ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମ ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ଉଠାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରାୟ 14.90 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିଲା ଏଠାରେ କୌଣସି ବିବରଣୀ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତି-ସତ୍ୟପାଠରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ବିରୋଧ କରୁଥିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିବରଣୀ ଏଥିରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ଏକ ବିବାଦୀୟ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ । ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ଜଟିଳ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡ଼ିତ ଅଛି ଏବଂ ଏହି ମାମଲାଟି ବାସ୍ତବ ଦିଗ ଉପରେ ପୁଙ୍ଖାନୁପୁଙ୍ଖ ପ୍ରମାଣ ଆବଶ୍ୟକ କରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 226 ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଉଚିତ କି ନାହିଁ ତାହା ମୁଖ୍ୟତଃ ବିବାଦର ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ ଏବଂ ଯଦି ବିବାଦକୁ ତଥ୍ୟଗତ ବିବାଦ

ଭିତରକୁ ନ ଯାଇ ସମାଧାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ତେବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ରିଟ୍ ଆବେଦନ ମୁଖ୍ୟତଃ ଚୁକ୍ତି ଭଙ୍ଗ ଅଭିଯୋଗ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ବିରୋଧୀ ପକ୍ଷର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ଦାୟିତ୍ୱର ଭଙ୍ଗ ଅଟେ କି ନାହିଁ ତାହା ଶେଷରେ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବା ପାଇଁ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରମାଣ ଆବଶ୍ୟକ କରିବ କି ନାହିଁ ଏବଂ ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରିଟ୍ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତା ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । (ଦେଖନ୍ତୁ: *ବିହାର ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଜୈନ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଏବଂ କେମିକାଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ,* [2002] 1 ଏସ. ସି. ସି. 216) ।

ଅନେକ ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ବିବାଦ ତଥ୍ୟର ପ୍ରଶ୍ନକୁ ନେଇ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 226 ଅନୁଯାୟୀ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । (ଦେଖନ୍ତୁ: *ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ କ୍ୟାଣ୍ଟିନ୍ କର୍ମଚାରୀ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [1998] 5 ଏସ୍. ସି. ସି. 74, *ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଗ୍ରୀଡ୍ କର୍ପୋରେସନ୍ ଅଫ୍ ଓଡ଼ିଶା ଲିମିଟେଡ୍। (ଜି. ଆର୍. ଆଇ. ଡି. ସି. ଓ.) ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସୁକମଣି ଦାସ (ଶ୍ରୀମତୀ) ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* [1999] 7 ଏସ୍. ସି. ସି. 298*)* ।

ସାନି ମାମଲାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜେ ଦେଖିଛନ୍ତି ଯେ ବିବାଦୀୟ ତଥ୍ୟରେ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ ଜଡିତ ଥିଲା ଏବଂ ତଥାପି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଜାରି ରଖିଥିଲେ ଯେପରି ଏହା ଏକ ମକଦ୍ଦମାରେ ଟଙ୍କା ଦାବିକୁ ବିଚାର କରୁଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ । (ଦେଖନ୍ତୁ: *ମହା ପରିଚାଳକ କିଷାନ ସହକାରୀ ଚିନି ମିଲ୍ସ ଲିମିଟେଡ୍, ସୁଲତାନପୁର ୟୁ.ପି. ବନାମ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନିଷାଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [2003] 8 ଏସ.ସି.ସି. 639*, ରାଉରକେଲା ଶ୍ରମିକ ସଂଘ ବନାମ ଷ୍ଟିଲ୍ ଅଥରିଟି ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* [2003] 4 ଏସ.ସି.ସି. 317*)* ।

ଭାରତୀୟ ଜାତୀୟ ରାଜପଥ ପ୍ରାଧିକରଣ ବନାମ ଗଙ୍ଗା ଏଣ୍ଟରପ୍ରେସ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, [2003] 7 ଏସସିସି 410 ରେ, ଏହି ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଚୁକ୍ତି ଭଙ୍ଗ ଯୋଗୁଁ ଉପୁଜିଥିବା ଦାବିରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣୀୟ ଥିଲା କି ନାହିଁ, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରଥମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯିବା ଉଚିତ, କାରଣ ଏହା ମାମଲାର ମୂଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯିବ । ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ଅବୈଧ ପରିସ୍ଥିତି ପାଇଁ ଏହାର ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ଚତୁରତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ଦାୟିତ୍ୱକୁ ମହାଭିଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିକାର ନୁହେଁ । (ଦେଖନ୍ତୁ: *ହର ଶଙ୍କର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ଉପ ଅବକାରୀ ଏବଂ ଟିକସ ଆୟୋଗୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, ଏ.ଆଇ.ଆର୍. (1975) ଏସ୍.ସି.* 1121 ଏବଂ *ପ୍ରଭାଗୀୟ ବନ୍ୟ ଅଧିକାରୀ ବନାମ ବିଶ୍ୱନାଥ ଟି. କୋ. ଲିମିଟେଡ,* ଏ.ଆଇ.ଆର. (1981) ଏସ. ସି. 1368) ।

ମେସର୍ସ *ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଅଗ୍ରୱାଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର୍ (1977) ଏସ.ସି 1496 ରେ ରାଜ୍ୟ କିମ୍ବା ଏହାର ପତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କଥିତ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନର ପ୍ରକାର ପରିଗଣନା କରାଯାଇଥିଲା । ସୂଚିତ ତୃତୀୟ ବର୍ଗ ହେଉଛି ଯେଉଁଠାରେ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅଣ-ବୈଧାନିକ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତି ଏବଂ ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକାର ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ଚୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଏବଂ ରାଜ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ କ୍ଷମତାର ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ଉକ୍ତ ବର୍ଗ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଚୁକ୍ତିଭଙ୍ଗର ପ୍ରତିକାର

ପାଇଁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ରିଟ୍ ଆଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ; ଶୁଦ୍ଧ ଏବଂ ସରଳ । ଏହା ସେତେବେଳେ ଅଧିକ ହୋଇଥାଏ ଯେତେବେଳେ ବାସ୍ତବ ବିବାଦ ଜଡ଼ିତ ଥାଏ ।

ଉପରୋକ୍ତ ସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅଗ୍ରହଣୀୟ ଏବଂ ଏହା ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି । ତଥାପି, ଆଇନରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିକାର ଖୋଜୁଥିବା ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ମାମଲାରେ ଆମର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପ୍ରତିରୋଧ ହେବନାହିଁ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

ବି.ବି.ବି. ଆବେଦନଟି ଅନୁମୋଦିତ ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା:
ତପସ୍ୱିନୀ ବିଶ୍ୱାଳ
ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଓଡ଼ିଶା